

1. Pas op voor de wolf!

Een dorp in Duitsland, eind augustus 1936

‘Wedstrijdje hardlopen?’ Bernd pakt een tak en trekt al een streep in de rulle bosgrond.

Walt is wel te porren voor het plan van zijn vriend. ‘Top! Doen we!’

‘Allemaal achter de lijn!’ roept Bernd.

Ze stellen zich naast elkaar op. Alle kinderen Hartmann. Evi, het oudste meisje, staat helemaal links. Daarnaast haar broer Walt, dan komt Rein en ten slotte de jongste meisjes, de tweeling Wilma en Wanda.

Samen met Bernd spelen ze na het avondeten in het bos vlak bij hun huis.

‘Een rondje over de bospaden’, zegt Bernd. ‘Wie het eerst over de lijn terug is. Klaar voor de start?’

Walt plaatst zijn vingertoppen voor zich op de grond, zet één been voor en één been achter. Precies zoals hij op foto’s in de krant heeft gezien. ‘Zo moet je starten!’ zegt hij. ‘Dat deden ze ook bij de Olympische Spelen!’

Evi doet hem direct na. Wilma en Wanda ook. Maar Rein blijft rechtop staan.

‘Hé!’ roept Walt. ‘Zo sprint je veel sneller, hoor!’

‘Dat denk jij’, bromt Rein. ‘Ik win toch wel.’

‘Dat had je gedacht! Evi is sneller, die heeft de langste benen.’

Walt geeft zijn zus een por. ‘Ja hè Eef? Jij gaat winnen!’

Ze giechelt, wil wat zeggen, maar Rein valt haar in de rede. ‘Sst! Opletten nu. We gaan starten!’

Gespannen kijken ze allemaal naar Bernd.

Die heeft zijn arm omhooggestoken om het startsein te geven, maar ineens laat hij hem weer zakken. 'Wacht, we moeten de Olympische Spelen eerst nog openen!' roept hij.

'Dat doe ik wel.' Zijn oudere broer Dieter komt net met zijn handen in zijn zakken aanslenteren. Hij klimt op een afgezaagde boomstronk, steekt zijn borst vooruit en opent zijn mond, maar sluit hem dan weer. Even kijkt hij om zich heen en springt dan op de grond.

Wat is Dieter van plan? Walt knijpt zijn ogen samen. Moet je zien, Dieter loopt naar een struik, plukt er een braam vanaf en smeert het sap op zijn gezicht, net boven zijn lippen.

'Hè bah!' Wilma en Wanda trekken een vies gezicht, maar Evi lacht. 'Hij maakt een snorretje!'

Dieter reageert niet. Met een uitgestreken gezicht klimt hij opnieuw op de stronk en kijkt met een strenge blik naar de kinderen Hartmann en naar zijn broer Bernd. Er kriebelt een lachje rond Walts mond als hij het snorretje onder Dieters neus ziet. Haha, zo lijkt hij werkelijk een beetje op Hitler ...

'Dieter is de Führer!' roept hij.

'Goed geraden,' knikt Dieter. Met luide stem zegt hij: 'Ik groet alle deelnemers en het publiek uit zo veel verschillende landen. Allemaal hartelijk welkom in het stadion van onze prachtige stad Berlijn. Hiermee verklaar ik de Olympische Spelen voor geopend.' Hij steekt zijn arm schuin omhoog. 'Heil Hitler!'

O ja, de Hitlergroet. Er stond een foto in de krant van een stadion boordevol mensen met Hitler en een paar andere belangrijke mannen vooraan op de tribune. Iedereen in die stampvolle arena bracht de Hitlergroet met zijn arm omhoog.

Iedereen?

Nou ja, bijna iedereen.

Als Dieter nog een keer 'heil Hitler' roept, steekt ook Walt zijn arm omhoog en brult mee.

Zijn vriend Bernd doet hetzelfde. En zijn zussen. Allemaal schreeuwen ze: 'Heil Hitler!'

Behalve Rein. Met zijn armen over elkaar kijkt hij toe. Als het weer stil is, zegt hij: 'Wanneer gaan we nu eens hardlopen?'

'Nú!' Dieter gebaart dat iedereen achter de lijn moet gaan staan.

Hij duwt zijn jongere broer Bernd er ook naartoe. 'Ren jij maar mee. Ik geef het startschot.'

Iedereen neemt weer de starthouding aan. Zelfs Rein staat nu voorovergebogen.

'Klaar voor de start?' waarschuwt Dieter.

Hij heft zijn arm omhoog, gereed om het startsein te geven, tot hij opeens stilhoudt en met zijn vinger naar Evi wijst.

'Jij mag niet meedoen.'

'Hè?' Evi draait zich om. Met grote ogen kijkt ze hem aan.

Walt fronst zijn voorhoofd. 'Waarom zou Evi niet ...' begint hij.

'Ze is geen Jood, hoor!' roept Rein nijdig naar Dieter.

'Nee, dat weet ik ook wel. Maar het is omdat ...' Met een vies gezicht mompelt Dieter: 'Ze is een sufkop.'

'Wát?!'

'Hè?!'

Verbaasd staren Walt en Rein hem aan. Een súfkop? Evi?!

Walts mond valt halfopen. Zijn zus is misschien dom met rekenen en spelling en al die andere schooldingen, maar wat maakt dat uit? Ze hoeft gelukkig niet meer naar school, ze is al een jaar lang bij Mutti¹ thuis om te helpen met naaien en wassen. Niemand is zo handig als Evi en niemand is zo lief als zij en kan zo veel mooie liedjes zingen. Waarom doet Dieter zo lelijk over haar?

1. Moeder of mama.

‘Nou ja, laat ook maar.’ Dieter haalt zijn schouders op. ‘Goed dan, ze mag meedoen. Als jullie dat zo graag willen ...’

‘Ja tuurlijk’, bromt Walt. Vanuit zijn ooghoeken gluurt hij naar Evi. Heeft ze Dieters scheldwoord gehoord? Maar nee, haar blauwe ogen kijken net zo vriendelijk als anders.

‘Gaan we nu rennen?’ vraagt ze.

Zachtjes blaast Walt zijn adem uit. Het lijkt of Dieters gezeur langs haar heen gegaan is.

‘Klaar voor de start?’ Opnieuw doet Dieter zijn arm omhoog. ‘Af!’

Ze stuiven ervandoor.

‘Evi is eerst!’ roept Bernd.

‘Evi heeft gewonnen!’ juichen Wilma en Wanda.

Er glijdt een brede lach over Evi’s gezicht. Ze heeft een rode kleur van het rennen en haar lange blonde vlechten zijn een beetje los geraakt. Met een wilde beweging gooit ze ze over haar schouders.

‘Ik zei het toch’, zegt Walt tegen Rein. ‘Evi is razendsnel!’

‘Klopt’, geeft Rein toe. Hij geeft Evi een pets op haar schouder.

‘Goed gedaan, Eef.’

‘Zullen we nu “Vlucht voor de wolf” spelen?’ stelt Bernd voor.

‘Ja!’ roepen alle meiden.

‘Doen we!’ besluit Walt.

Dieter mompelt: ‘Kinderachtig spel.’ Maar niemand luistert naar hem.

‘Twee groepen. Dieter, Rein en Wanda zijn de wolven’, regelt Bernd. ‘Ik en Walt en Evi en Wilma zijn de andere partij.’

Rein aarzelt. Hij wijst naar de lucht boven de boomtoppen. ‘We moeten naar huis, de zon gaat bijna onder.’

Nu pas ziet Walt dat het inderdaad al donkerder begint te wor-

den. Hun tweelingzussen zijn pas zeven, die moeten op tijd thuis zijn, maar is zo leuk.

‘Ah joh, één spel?’ Smekend kijkt hij zijn broer aan.

‘Best’, geeft Rein toe. ‘Als we snel beginnen. Jullie moeten wegrennen, wij tellen tot dertig.’ Meteen begint hij: ‘Een, twee, drie ...’

Wilma holt naar links. Bernd stormt het middenpad af.

‘Kom mee Evi, die kant op!’ Walt wijst naar rechts. ‘Daar zijn de meeste bomen, daar kunnen we ons goed verstoppen.’

Evi rent al voor hem uit. Hij kan haar amper bijhouden. Vanuit de verte hoort hij het aftellen van de andere groep.

‘Eenentwintig, tweeëntwintig ... achtentwintig, negenentwintig, dertig!’ Daarna klinkt de woeste kreet: ‘Vlucht voor de wolf!’

Gekraak van takken volgt, voetstappen op de mulle bosgrond. Evi rent als een speer van de ene naar de andere boom, Walt volgt hijgend. Ergens schuin achter hen hoort hij dof gestamp, geritsel van bladeren, dan een gesmoorde kreet.

‘Hebbes!’

Ai, wie hebben ze te pakken? Even staat Walt stil om te luisteren. Is het Bernd? Of Wilma? Er klinken geluiden van een kort gevecht. Hij herkent Reins stem als die tot tien telt. Tussendoor roept een meisjesstem: ‘Laat me los!’ Dat is Wilma.

‘... tien! Gewonnen!’

Hard gelach klinkt door het stille bos. Van Rein en Wilma allebei. Waar zijn de andere wolven gebleven? Dieter en Wanda?

Walt spitst zijn oren. Links van hem ... Hoort hij daar geknisper van bladeren? Ja, hij vergist zich niet. Iemand sluipt zijn kant op. Hij moet zo snel mogelijk naar rechts, achter de donkere boomstammen verdwijnen, naar de heuvel waar hij een mooie verstopplek weet.

Ineens kraken de takken harder dan eerst. Schuin voor zich ziet

hij in een flits iets wits voortstuiven. Evi! Een donkere schaduw rent achter haar aan. Een van de jongens. Rein? Of Dieter? Walt houdt zich muistil. De geluiden komen nu voor hem vandaan, ze verplaatsen zich naar rechts. Evi weet waar het hol is. Probeert ze daarnaartoe te rennen?

Walt sluipt via een omweg in de richting van de heuvel. Hij maakt zich zo klein mogelijk. Als het hem lukt de wolf te ontwijken, kan hij zich misschien nog in het hol verstoppen ...

Opeens stekt zijn adem. Vlak bij hem klinkt een harde plof. Kwam het van achter die struiken, een paar meter verderop?

'Au!' Dat is Evi's stem.

Heeft de wolf haar op de grond gegoooid?

'Een, twee, drie ...'

Ja dus. Hij herkent Dieters stem. Tien tellen moet Dieter Evi op de grond houden, dan heeft hij gewonnen. Walt voelt zijn hart bonken. Zal hij tijdens dat aftellen ongezien naar de schuilplaats kunnen sluipen?

'Vier, vijf, zes ...'

'Au! Je doet me zeer!'

Walt heeft al een paar stappen gezet, maar nu staat hij stil. Hij houdt zijn adem in.

'Zeven, acht ...'

'Au!'

'Eigen schuld, halve gare! Negen, tien!'

Halve gare?! Waar slaat dat nu op?

Walt duikt ineen achter een dikke boomstam. Voorzichtig loert hij erlangs. Daar gaat Dieter. Gelukkig, precies de andere kant op. Evi krabbelt overeind, ze veegt wat bladeren en aarde van haar rok. Met gebogen hoofd loopt ze vlak langs de brede boom. 'Hé Evi!' fluistert Walt.

Geschrokken kijkt zijn zus om zich heen. 'Walt?'

‘Kom mee, naar het hol.’

‘Ik ben al gepakt door de wolf.’

‘Maar ik nog niet.’

Ze lopen naar de andere kant van de heuvel en gaan in het hol half tussen de wortels van een eikenboom zitten. Samen past het precies. Stil luisteren ze naar het gekwetter van een laatste vogel voordat die zijn nest opzoekt. Het bos is intussen in een donkere wereld veranderd, de boomstammen zijn amper meer van elkaar te onderscheiden. Alleen de lucht hoog boven de boomkruinen licht nog steeds op.

‘De wolven zijn naar de andere kant verdwenen. Hier zoeken ze niet’, fluistert Evi.

Walt knikt. In het schemerdonker kan hij nog net Evi’s ogen zien.

‘Deed hij je pijn?’

Haar blik laat hem niet los. Langzaam knikt ze. ‘Hij deed zó.’ Even legt ze haar handen rondom Walts nek.

‘Echt?! Wat geméén!’ Walt knarst met zijn tanden. Waar is Dieter mee bezig? Sufkop, halve gare ... Wat hééft Dieter tegen Evi?